

➤ ➤ ➤ THÔNG KÊ QUỐC TẾ VÀ HỘI NHẬP

CƠ QUAN THỐNG KÊ QUỐC GIA VÀ CHÍNH SÁCH THÔNG TIN - TRƯỜNG HỢP Ở PHẦN LAN

Tóm tắt:

Bài viết mô tả chính sách thông tin quốc gia đầu tiên được biên soạn ở Phần Lan và cách Cơ quan Thống kê Phần Lan đóng góp cho quy trình này. Hơn nữa, nó đưa ra một cái nhìn tổng quan về các sáng kiến Cơ quan Thống kê Phần Lan đã đề xuất đưa vào lộ trình thực thi chính sách và cách thức các sáng kiến này được rút ra trong quy trình chiến lược chia sẻ vào năm 2018 đến 2019. Bài viết được trình bày tại Hội thảo các nhà thống kê châu Âu năm 2019 về "Vai trò mới nổi của các cơ quan thống kê quốc gia cũng như các cơ quan liên quan về thống kê và dữ liệu", phiên 1 "Cơ hội và thách thức về hệ thống dữ liệu mới nổi".

I. Bối cảnh: Chính sách thông tin ở Phần Lan

Phần Lan trở thành nước dẫn đầu trong chính sách thông tin và ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) là một trong những mục tiêu của Thủ tướng Chính phủ Juha Sipilä (2016 đến 2019). Để đạt được điều này, Chính phủ đã ra quyết định vào tháng 01 năm 2018 để đệ trình báo cáo lên Nghị viện về chính sách thông tin và AI. Mục đích của công việc là xác định các hành động chính sách góp phần quản lý tốt và sử dụng hiệu quả thông tin. Vì một số lượng đáng kể các dự án về các vấn đề này đang được tiến hành một cách riêng rẽ của các cơ quan khác nhau, vì thế một trong những nhiệm vụ của chính phủ là củng cố các mục tiêu chung của các dự án này.

Đằng sau quyết định và quy trình này là sự thật rằng nhu cầu cấp thiết về các nguyên tắc và chính sách bao gồm các vấn đề chính sách thông tin trong xã hội ngày nay đã kết nối mạng, thông tin cấp tốc, chuyển đổi kỹ thuật số. Khi số hóa đã tăng tốc, xã hội ngày càng dựa vào thông tin, dữ liệu và kiến thức và dịch vụ có được từ những điều này. Kết quả là, giá trị kinh tế và xã hội của thông tin các loại là tương đối lớn. AI và robot rất phụ thuộc vào thông tin chất lượng cao, và chúng cũng mang lại những thay đổi cho môi trường thông tin và cách thức quản lý thông tin.

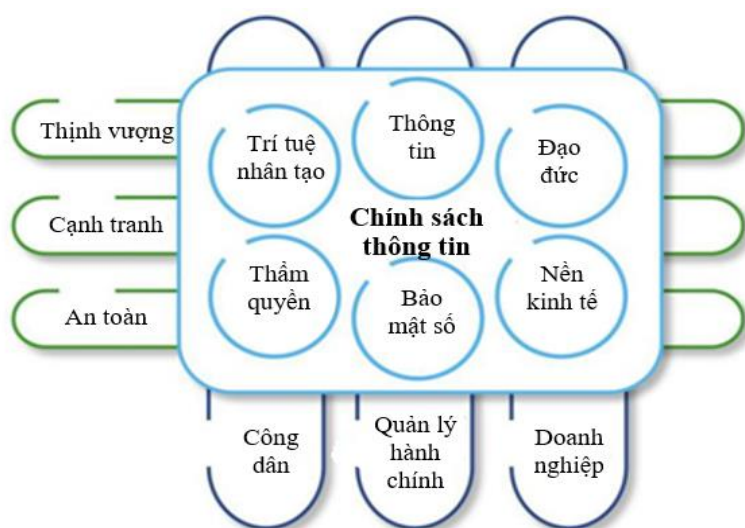
Chính sách thông tin quốc gia đầu tiên của Phần Lan - Chính sách đạo đức thông tin trong thời đại trí tuệ nhân tạo, đã được trình bày trước Quốc hội vào tháng 12 năm 2018,

sau một quá trình chuẩn bị hợp tác rộng rãi và được Nghị viện phê chuẩn vào tháng 3 năm 2019. Chính sách thông tin áp dụng cho các khu vực công, tư nhân và bên thứ ba như nhau. Báo cáo tìm hiểu chính sách thông tin, không chỉ về mặt quản lý thông tin, mà còn từ quan điểm của các điều kiện tiên quyết để sử dụng thông tin, giá trị cốt lõi và nguyên tắc đạo đức, cũng như các tác động kinh tế. Các vấn đề chính trong báo cáo được thể hiện trong Hình 1.

Báo cáo chính sách được soạn thảo bởi một nhóm làm việc cấp Bộ riêng biệt, một nhóm chuẩn bị bao gồm đại diện của tất cả các Bộ và một Ban thư ký được hỗ trợ bởi các mạng lưới khác nhau. Thông qua các mạng lưới, khoảng 200 người từ các thành phần khác nhau của xã hội đã tham gia làm việc soạn thảo các tài liệu.

THỐNG KÊ QUỐC TẾ VÀ HỘI NHẬP <<<

Hình 1: Các yếu tố chính của Chính sách thông tin Phần Lan

Đồng thời với việc soạn thảo chính sách thông tin, một đạo luật chung mới về quản lý thông tin hành chính công đã được Bộ Tài chính soạn thảo. Trong các công tác chuẩn bị, tầm quan trọng của khả năng tiếp cận và tính toàn vẹn của thông tin cũng như sự cần thiết của các tiêu chuẩn và sự lãnh đạo chung đã được nhấn mạnh.

Đạo luật mô tả chi tiết hơn các bằng cấp và mô tả cơ bản về quyền sở hữu và quản lý nguồn dữ liệu và các cơ chế chỉ đạo liên quan đến quản lý dữ liệu trong chu trình của dữ liệu. Đạo luật này cũng đã được Quốc hội phê chuẩn vào tháng 3 năm 2019. Đạo luật này là một trong những công cụ để thực hiện chính sách thông tin và sẽ có hiệu lực vào cuối năm 2021.

II. Thống kê Phần Lan và quy trình chính sách

Cơ quan Thống kê Phần Lan (SF) đã đóng một vai trò tích cực trong các cuộc thảo luận và hợp tác liên quan đến chính sách thông tin và các yếu tố chính của nó. Đầu tiên, SF đã vinh dự có 1 trong số những chuyên gia cao cấp là thành viên của Ban thư ký cốt lõi biên soạn chính sách thông tin. Điều đó đã mang lại thuận lợi theo nhiều cách, không chỉ trong việc giữ cho SF cập nhật về quy trình. Kinh nghiệm lâu dài của SF trong quản lý dữ liệu và sử dụng các nguồn dữ liệu khác nhau được nhóm đánh giá cao và kinh nghiệm và hiểu biết của chúng tôi được coi là đặc biệt hữu

ích khi soạn thảo nội dung về chất lượng dữ liệu, khả năng tương tác dữ liệu và đạo đức, độ tin cậy và tính chính xác.

Thứ hai, một biện pháp đáng chú ý của Thống kê Phần Lan là tham gia tích cực vào cuộc thảo luận công khai về chính sách dữ liệu và thông tin. Điều này bao gồm một số Blog, Tweet và bài viết, cũng như giao tiếp tích cực trong các cuộc thảo luận trong các hội thảo, hội nghị chuyên đề, nhóm làm việc, mạng, v.v... Các vấn đề chính được SF nêu lên một cách có hệ thống là tầm quan trọng của chất lượng dữ liệu, vai trò thiết yếu của đạo đức sử dụng dữ liệu và niềm tin, những thách thức phải đối mặt khi kết hợp dữ liệu từ các nguồn khác nhau và tầm quan trọng của việc nhận biết và khai thác các năng lực và khả năng chính của tất cả các tổ chức của hệ sinh thái dữ liệu một cách linh hoạt và hiệu quả nhất có thể.

Thứ ba, do những thay đổi đáng kể trong môi trường hoạt động và các cuộc thảo luận rộng rãi về vai trò của dữ liệu và sự kiện trong xã hội, SF quyết định đưa ra quy trình chiến lược của mình. Do đó, trong mùa thu 2018, chúng tôi đã thực hiện một quy trình chiến lược chuyên sâu bao gồm các cuộc thảo luận toàn diện trong tổ chức và với các bên liên quan.

➤ ➤ ➤ THỐNG KÊ QUỐC TẾ VÀ HỘI NHẬP

Ngoài ra, các cuộc khảo sát khách hàng khác nhau và các phiên thảo luận tự do hữu ích với các bên liên quan trong giai đoạn 2017 đến 2018 là cơ sở tốt cho quy trình chiến lược hợp tác sáng tạo.

Là một phần của quy trình chiến lược, tổng cộng khoảng 50 cuộc thảo luận với ban lãnh đạo cao nhất của các tổ chức quan trọng liên quan đã được tiến hành. Trong mỗi cuộc thảo luận này, hai thành viên trong nhóm chỉ đạo của chúng tôi và một thành viên của đội ngũ nhân viên đã có mặt. Các cuộc thảo luận này có vẻ có giá trị nhất khi chúng ta có thể thảo luận cởi mở, lắng nghe và phản ánh mong muốn, suy nghĩ, kỳ vọng và ý tưởng trong tương lai mà các bên liên quan có liên quan đến nhu cầu dữ liệu, quản lý dữ liệu, vai trò của tổ chức thống kê và hợp tác lẫn nhau.

Do kết quả của quy trình chiến lược SF đã xác định được năm yếu tố thúc đẩy thay đổi chính - cách tiếp cận dựa trên hiện tượng, dữ liệu và microdata ngày càng quan

trọng bên cạnh các số liệu thống kê, tổ chức lại hệ sinh thái thông tin, khai phá và tương tác - xác định tầm nhìn và chiến lược mục tiêu cho những năm tới (Hình 2). Các yếu tố chính của chiến lược bao gồm tính liên tục và đổi mới của sản xuất thông tin đáng tin cậy và phù hợp, vai trò đổi mới, tích cực và mang tính xây dựng như một phần hợp tác không thể thiếu của hệ sinh thái dữ liệu bền vững. Quy trình cũng tạo ra việc xác định 3 sáng kiến chính sẽ được đề xuất cho lộ trình chính sách thông tin.

Hình 2: Các thành tố chính của chiến lược SF giai đoạn 2019-2023, cho thấy các tuyên bố về sứ mệnh, tầm nhìn, mục tiêu chiến lược và định hướng SF muốn thực hiện trong hệ sinh thái dữ liệu

III. Từ nguyên tắc chính sách đến thực thi chính sách

Chính sách thông tin được đưa ra để thúc đẩy các khía cạnh như thu thập, độ mở,

kết hợp, chia sẻ và lưu trữ dữ liệu, cũng như tăng cường bảo vệ dữ liệu và bảo mật thông tin theo cách tôn trọng quyền và tự do của mọi người. Hướng dẫn chính sách thông tin

THỐNG KÊ QUỐC TẾ VÀ HỘI NHẬP <<<

cũng được yêu cầu để đảm bảo đủ năng lực và giải quyết các cân nhắc về quy định. Rõ ràng là trong môi trường hoạt động thay đổi nhanh chóng, vai trò và nhiệm vụ đặt ra của các tổ chức khác nhau được cải cách trong khi vai trò và nhiệm vụ mới cũng xuất hiện.

Không có hành động cụ thể, các nguyên tắc và tuyên bố chính sách sẽ không được sử dụng thực sự. Nhiều nội dung đã được thực hiện và đang được thực hiện; Phần Lan đã đạt được tiến bộ tốt trong việc mở các nguồn thông tin khu vực công, nỗ lực cải thiện khả năng tương tác của nội dung dữ liệu và phát triển các dịch vụ kỹ thuật số (XRoad). Vì vẫn còn rất nhiều việc phải làm, SF đã đề xuất ba sáng kiến mới sẽ được đưa vào lộ trình thực hiện chính sách thông tin, bao gồm (1) khám phá khả năng xây dựng khung chất lượng chung cho dữ liệu khu vực công; (2) mở rộng dịch vụ tích hợp dữ liệu và (3) biên soạn dịch vụ bảng trực quan hóa dữ liệu cho những người ra quyết định về tình hình xã hội.

Những sáng kiến này được kết nối với một số nguyên tắc chính của báo cáo chính sách thông tin, như đảm bảo tính sẵn có của thông tin bằng cách đầu tư vào sản xuất dữ liệu, truy cập dữ liệu, chất lượng và khả năng tương tác, quản lý dữ liệu tốt và đảm bảo tính toàn vẹn và bảo mật của thông tin.

A. Sáng kiến 1: Khung chất lượng

Sáng kiến đầu tiên xem xét việc khám phá khả năng xây dựng khung chất lượng chung cho dữ liệu của khu vực công. Giá trị, chất lượng và khả năng sử dụng của dữ liệu được tạo thành từ một số yếu tố. Các yếu tố chất lượng của nội dung và cấu trúc dữ liệu giúp kết hợp dữ liệu, mang lại lợi ích lớn nhất.

Phần Lan có các nguồn thông tin cơ bản đăng cấp thể giới về dân số, doanh nghiệp và

xây dựng và môi trường tự nhiên, bao gồm các hệ thống mã hóa và dữ liệu theo chuỗi thời gian. Những điều này đã cho phép phát triển các dịch vụ kỹ thuật số, một thứ hạng cao trong các cuộc điều tra quản trị tốt và một xã hội hoạt động tốt. Do nhiều quyết định có ý nghĩa đối với công dân dựa trên dữ liệu được bao gồm trong các tài nguyên thông tin cơ bản như vậy, nên tiêu chuẩn chất lượng của dữ liệu đó phải cao.

Các nguồn dữ liệu thường đáp ứng xuất sắc các yêu cầu của sử dụng dữ liệu sơ cấp. Các vấn đề và thách thức thường xuất hiện khi sử dụng dữ liệu thứ cấp hoặc dữ liệu tam cấp - chẳng hạn như tổng hợp số liệu thống kê từ dữ liệu hành chính hoặc dữ liệu đăng ký. Điều này hiện đang gây tốn kém thời gian, ảnh hưởng đến chất lượng thông tin và dịch vụ, và do đó, nguyên tắc số hóa chính của "việc thu thập dữ liệu chỉ một lần" không thể thực hiện đúng cách.

Trong bối cảnh này, một khung dữ liệu chung sẽ hữu ích cho cả người quản lý dữ liệu, người thu thập dữ liệu và người sử dụng dữ liệu. Khung đảm bảo chất lượng quốc gia¹ được Ủy ban thống kê của Liên hợp quốc chấp nhận vào tháng 3 năm 2019 có thể đóng vai trò là cơ sở vững chắc cho loại nghiên cứu này.

B. Sáng kiến 2: Dịch vụ tích hợp dữ liệu

Sáng kiến thứ hai là một dịch vụ tích hợp dữ liệu. Như được mô tả trong các phần trước, Phần Lan có một lịch sử lâu dài và nổi bật trong việc sử dụng dữ liệu đăng ký và các nguồn dữ liệu hành chính khác làm cơ sở cho các quy trình khách hàng và doanh

¹ *Manual for Official Statistics (UN NQAF Manual)*
<https://unstats.un.org/unsd/statcom/50th-session/documents/BG-Item3d-NQAF-Manual-E.pdf>

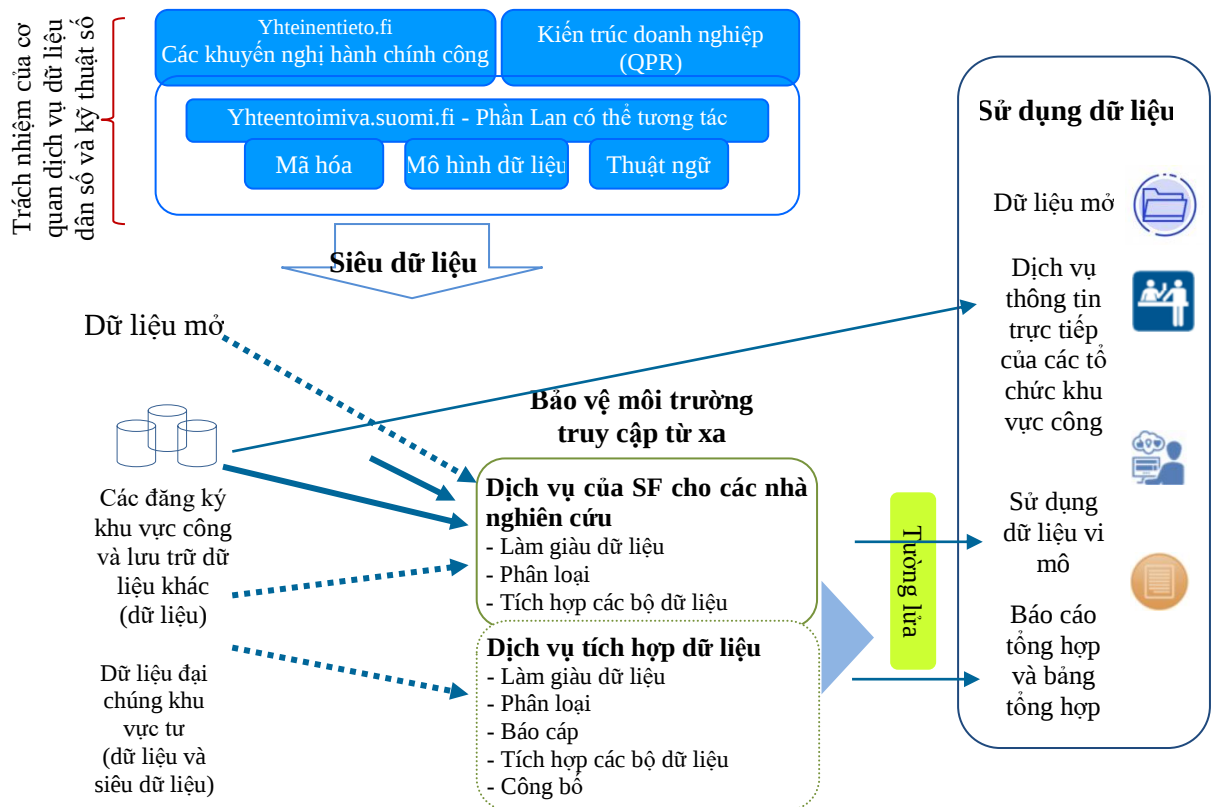
THỐNG KÊ QUỐC TẾ VÀ HỘI NHẬP

ngành của công dân, doanh nghiệp và cộng đồng. Trong những năm gần đây, các nỗ lực số hóa đã tập trung vào cách cải thiện và hợp lý hóa những điều này.

Tuy nhiên, quy trình chiến lược của chúng tôi cho thấy rõ rằng cần phải tích hợp các bộ dữ liệu lớn hơn từ nhiều nguồn khác nhau để nghiên cứu, ra quyết định, báo cáo, hoạt động kinh doanh, v.v... Hiện tại điều này phải đối mặt với những khó khăn lớn do công nghệ, chất lượng dữ liệu, khả năng tương tác dữ liệu, khả năng và năng lực cũng như luật pháp.

Dịch vụ tích hợp dữ liệu sẽ kết hợp các bộ dữ liệu từ nhiều nguồn khác nhau, lưu trữ dữ liệu và cung cấp việc sử dụng thông qua một nền tảng truy cập từ xa an toàn, cũng có tính đến các hạn chế sử dụng. Dịch vụ này không chỉ là nơi lưu trữ dữ liệu chủ thời gian thực mà còn là một hồ dữ liệu (data lake) phát triển theo pha cho các tập dữ liệu được chỉ định và các kết hợp của chúng. Ngoài ra, dữ liệu hàng loạt (bao gồm cả cái gọi là dữ liệu lớn) có thể có trong dịch vụ này.

Hình 3: Dự thảo kiến trúc của dịch vụ tích hợp dữ liệu trong hệ sinh thái dữ liệu của Phần Lan

Ý tưởng bắt đầu dịch vụ là một dịch vụ thí điểm cho một nhóm người dùng nhất định và phát triển, mở rộng sau khi thu được từ thí điểm. Trong dịch vụ thí điểm cần xác định việc

thay đổi tính pháp lý. Ví dụ, tình huống hiện tại nơi dữ liệu được cung cấp cho cơ quan thống kê cho mục đích thống kê được bảo mật hoàn toàn mặc dù việc sử dụng

THỐNG KÊ QUỐC TẾ VÀ HỘI NHẬP ◀◀◀

thống kê sẽ là thứ cấp và việc sử dụng dữ liệu sơ cấp theo các trách nhiệm pháp lý khác nhau sẽ hạn chế và gây hại cho việc sử dụng dữ liệu hiệu quả. Dịch vụ này có thể dựa trên dịch vụ nghiên cứu hiện tại của SF.

C. Sáng kiến 3: Dịch vụ bảng trực quan hóa dữ liệu cho những người ra quyết định

Sáng kiến thứ ba nhằm tăng cường sử dụng thông tin trong việc ra quyết định và đánh giá tình huống. Đề xuất là tạo ra một dịch vụ kết hợp thông tin đáng tin cậy có liên quan tình trạng xã hội thành một dịch vụ mở dễ tiếp cận, dễ sử dụng. Các nhóm người dùng chính sẽ bao gồm những người ra quyết định trong chính trị, hành chính và kinh doanh.

Loại nhu cầu này đã được đưa ra bởi một số bên liên quan. Ví dụ, trong năm 2018, các chuyên gia từ SF đã tham gia vào một nhóm làm việc được điều phối bởi Văn phòng Thủ tướng Chính phủ, cố gắng tìm cách giải thích và trình bày các yếu tố an sinh cho những người ra quyết định. Trong quá trình làm việc, rõ ràng là một nhu cầu về bộ sưu tập các chỉ tiêu cốt lõi dễ tiếp cận, dễ sử dụng và đảm bảo chất lượng là đáng chú ý. Theo một cách nào đó, có nhu cầu về một thể hệ mới của dịch vụ hệ thống chỉ tiêu thống kê Phần Lan (Findicator)² - linh hoạt hơn, dễ sử dụng hơn, trực quan hơn, dựa trên công nghệ hiện đại. Các loại dịch vụ bảng trực quan hóa dữ liệu tương tự hiện đang được xây dựng ở Estonia.

IV. Kết luận

Các cuộc thảo luận và quy trình gần đây ở Phần Lan đã chỉ ra rằng hệ sinh thái thông tin đang trải qua một sự thay đổi đáng kể. Các vai trò và trách nhiệm đang được phân

bổ lại khi công nghệ, hệ thống kinh tế, văn hóa, giá trị và thái độ, hành vi của mọi người thay đổi. Hệ sinh thái thông tin đang trải qua một quá trình tiến hóa và những người thích nghi nhất với sự thay đổi sẽ là những người sống sót.

Kinh nghiệm của chúng tôi là cách duy nhất để một tổ chức thống kê tồn tại và phát triển trong tình hình thay đổi là chủ động, sẵn sàng thay đổi, cởi mở với những ý tưởng mới và kết nối.

Trong tình hình hiện tại, chúng tôi được mời chia sẻ và hợp tác. Chúng tôi được coi là một đối tác đáng tin cậy, được biết đến với tính minh bạch, trách nhiệm và độ tin cậy. Ví dụ, Ủy ban Tương lai, một ủy ban thường trực được thành lập tại Quốc hội Phần Lan, sẵn sàng hợp tác nhiều hơn với SF để tăng cường cơ sở cho việc ra quyết định và lập kế hoạch dựa trên thông tin trong Quốc hội.

Đây chỉ là một trong những ví dụ khác nhưng nó cho thấy kiến thức mà cộng đồng thống kê đã đạt được trong nhiều thập kỷ làm việc với dữ liệu và thông tin có thể tạo ra sự khác biệt trong phạm vi rộng hơn. Đây là thời điểm của chúng ta để khẳng định vai trò, tham gia các mạng, thảo luận và chia sẻ.

Để kết luận, SF muốn chia sẻ kiến thức và kinh nghiệm lâu năm khi làm việc với nhiều lựa chọn dữ liệu và là cơ quan đóng vai trò tích cực của hệ sinh thái thông tin quốc gia (cũng như quốc tế) của chúng tôi trong việc xây dựng một xã hội kỹ thuật số bền vững cho tất cả mọi người.

Anh Tuấn (dịch)

Nguồn:

https://www.unece.org/fileadmin/DAM/stats/documents/ece/ces/2019/ECE_CES_2019_36_Finland_1907392E.pdf

² Findicator www.findicator.fi